

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน กรุงเทพมหานคร ซึ่งรับเลี้ยงเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิด ถึง 3 ปี ในด้านการจัดสภาพแวดล้อมทั่วไป การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกตัวอาคาร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูหรือพี่เลี้ยงกับเด็ก การดูแลสุขภาพ และการให้ความปลอดภัย การบริการด้านอาหาร และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานรับเลี้ยงเด็กกับชุมชน

ประชากรและตัวอย่างประชากร

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน และครู หรือ พี่เลี้ยงเด็ก ที่มีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเลี้ยงดูเด็กอายุแรกเกิดถึง 3 ปี ในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับอนุญาตจากกรมประชาสงเคราะห์ ให้เปิดบริการรับเลี้ยงเด็กแรกเกิด ถึง 3 ปี มีจำนวน 23 แห่ง มีผู้ประกอบการ 23 คน มีครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก จำนวน 131 คน ในเขตต่างๆดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรจำแนกตามเขตต่างๆ

รายชื่อเขต	จำนวน สถานรับเลี้ยงเด็ก	ประชากร	
		ผู้ประกอบการ	ครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก
พระโขนง	4	4	23
พญาไท	2	2	22
ยานนาวา	2	2	12
บางกะปิ	7	7	35
บางเขน	5	5	26
ภาษีเจริญ	3	3	13
รวม	23	23	131

2. ตัวอย่างประชากร ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างประชากรของ เครซี และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970:607-608) โดยมีความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 เมื่อเทียบตารางดังกล่าว ได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็กจำนวน 23 คน และจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยวิธีจับฉลากครุหรือที่เลี้ยงเด็กขึ้นมาแห่งละ 1 คน ได้ครุหรือที่เลี้ยงจำนวน 23 คน ถือเป็นตัวอย่างประชากร ตารางที่ 2 ตัวอย่างประชากร

รายชื่อเขต	จำนวนสถานรับเลี้ยงเด็ก	ตัวอย่างประชากร	
		ผู้ประกอบการ	ครุหรือที่เลี้ยงเด็ก
พระโขนง	4	4	4
พญาไท	2	2	2
ยานนาวา	2	2	2
บางกะปิ	7	7	7
บางเขน	5	5	5
ภาษีเจริญ	3	3	3
รวม	23	23	23

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็ก ครุ หรือที่เลี้ยงเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ที่รับเฉพาะเด็กที่มีอายุแรกเกิด ถึง 3 ปี เกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาและเลี้ยงดูเด็ก ในด้านการจัดสภาพแวดล้อมทั่วไป การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกตัวอาคาร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครุหรือที่เลี้ยงกับเด็ก การให้การดูแลความปลอดภัยและสุขภาพ การบริการด้านอาหาร การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานรับเลี้ยงเด็กกับชุมชน โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎีพื้นฐานของพัฒนาการเด็ก การจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ถึง 3 ปี ความเป็นมาของสถานรับเลี้ยงเด็กของประเทศไทยและต่างประเทศ จุดประสงค์ของการจัดสภาพการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กอายุแรกเกิด ถึง 3 ปี แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ถึง 3 ปี ในสถานรับเลี้ยงเด็ก แนวการจัดการสภาพการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กอายุแรกเกิดถึง 3 ปี จากตำรา เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ศึกษาจำนวนสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ที่มีอยู่ในประเทศไทย เลือกเฉพาะที่มีอยู่ในกรุงเทพฯ และคัดเลือกเอาเฉพาะสถานรับเลี้ยงเด็กที่ได้รับอนุมัติจากกรมประชาสงเคราะห์ ให้เปิดบริการรับเด็กได้ตั้งแต่อายุแรกเกิด ถึง 3 ปี ซึ่งจะนำมาใช้เป็นตัวอย่างประชากร

3.3 ศึกษาเกณฑ์ในการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนที่จะเปิดรับบริการแก่เด็กอายุแรกเกิด ถึง 3 ปี จากกรมประชาสงเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.4 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพการศึกษา และการเลี้ยงดูเด็ก แบ่งเป็น 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็ก มีทั้งหมด 3 ตอน คือ

1. รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับสถานรับเลี้ยงเด็ก เป็นแบบเติมคำและเลือกตอบ จำนวน 13 ข้อ

2. สภาพการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็ก ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมทั่วไป การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกตัวอาคาร การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูหรือพี่เลี้ยงกับเด็ก การให้การดูแลความปลอดภัย และสุขภาพ การบริการด้านอาหาร และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับชุมชน เป็นแบบสอบถามแบบตัวเลือก 2 คำตอบ จำนวน 43 ข้อ เนื้อหาของการสร้างแบบสอบถาม ตามรายละเอียด (ภาคผนวก)

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา และการเลี้ยงดูเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด สามารถตอบได้อย่างอิสระ จำนวน 3 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

1. สถานภาพส่วนตัว เป็นแบบสอบถามแบบเติมคำ และเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

2. การจัดกิจกรรม เป็นแบบสอบถามแบบตัวเลือก 2 คำตอบ จำนวน 10 ข้อ เนื้อหาแบบสอบถามตามรายละเอียด (ภาคผนวก)

ชุดที่ 3 แบบสังเกตของผู้วิจัย ได้แก่ ลักษณะทั่วไปของสถานรับเลี้ยงเด็ก ลักษณะการจัดการศึกษา และการเลี้ยงดูเด็กอายุแรกเกิด ถึง 1 ปี 6 เดือน และ 1 ปี 7 เดือน ถึง 3 ปี เป็นแบบสังเกตแบบตัวเลือก มีทั้งตัวเลือกหลายคำตอบ และตัวเลือก 2 คำตอบ จำนวน 53 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยปรับจากแบบสังเกตสถานรับเลี้ยงเด็กของ มิลเลอร์ และ ไวส์แมน (Miller and Weissman 1984:72-77)

3.6 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนภาษาและความครอบคลุมเนื้อหา

3.7 นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุง แล้วนำไปใช้เป็นฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามไปใช้กับประชากร ซึ่งเป็นผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ที่รับเด็กอายุแรกเกิด ถึง 3 ปี จำนวน 23 คน ครูหรือพี่เลี้ยงเด็กที่ทำงานกับเด็กอายุแรกเกิด ถึง 3 ปี ในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน จำนวน 23 คน โดยวิธีแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. รายละเอียดทั่วไปของสถานรับเลี้ยงเด็ก วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ แล้วเสนอผลในรูปตารางประกอบความเรียงสรุป

2. รายละเอียดของการจัดสภาพการศึกษา และการเลี้ยงดูเด็กอายุแรกเกิด ถึง 3 ปี ในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ แล้วเสนอผลในรูปตารางประกอบความเรียงสรุป

3. รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของครู หรือพี่เลี้ยงเด็ก วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ แล้วเสนอผลในรูปตารางประกอบความเรียงสรุป

4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับเด็กอายุแรกเกิด ถึง 3 ปี ของครูหรือพี่เลี้ยงเด็ก วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ แล้วเสนอผลในรูปตารางประกอบความเรียงสรุป

5. ข้อมูลที่เป็นปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็ก วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ แล้วเสนอผลในรูปความเรียง

5.2 นำแบบสังเกตมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ แล้วเสนอผลในรูปตารางประกอบความเรียงสรุป

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด}} \times 100$$